



סדר הלימוד ליום ג אדר [יום 151 בשנה]

היכלות מסטרא דקדושה

**אמר** רבי שמעון, הרי שנינו באותם ההיכלות, שהם עומדים לסדר את סדור שבחו של הקדוש ברוך הוא, בין סדור העומד בדבר, בין סדור העומד ברצון. משום שיש סדור העומד בדבר, ויש סדור העומד ברצון וכונת הלב, לדעת ולהסתכל, כדי להסתכל למעלה למעלה עד אין סוף, ששם נתקעים כל הרצונות והמחשבות ולא עומדים בדבר כלל. אלא כמו שהוא נסתר, כך כל דבריו בסתר.

**בא** וראה, זה שאמרנו בכל אותם ההיכלות (תלויים), כל אותם הסדורים הם בכלל אחד, כדי להכליל תחתונים בעליונים.

**אבל** בא וראה, כשסדר משה תפלתו בשביל ישראל, הוא האריך בתפלה הזו, משום שזו תפלה שעומדת למעלה. וכשסדר תפלתו בקצרה על אחרותו, הוא לא האריך בה, משום שעומדת למטה, שכתוב (במדבר יב) אל נא רפא נא לה. ולא האריך יותר, כי הוא בעל הבית וצוה את ביתו פראוי, ומשום כך לא האריך יותר בבקשתו. (ועל זה בלם) וכל הסדורים להשרות שכינה בעולם, כמו שבארנו בכל אותם (שאר) היכלות שאמרנו.

**רבי** שמעון קם ואמר, אשרי חלקך אדם הראשון, נבחר מכל הנבראים שעומדים בעולם, שהגדיל אותך הקדוש ברוך הוא על הכל והכניס אותך לגן עדן, ותקן לך שבע חפות שם להשתעשע בענג של הנעם העליון, כמו שנאמר (תהלים כז) לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו. לחזות בנעם ה' - למעלה. ולבקר בהיכלו - למטה. לחזות בנעם ה', באותם שבעת הרקיעים למעלה. ולבקר בהיכלו, באותם שבעת הרקיעים שלמטה, ואלה עומדים אלה כנגד אלה.

**ובבבב** עמדת בגן עדן. אותן שבע החפות העליונות הקדושות עומדות עליך למעלה להתעטר בהן, ואותן שבע תחתונות עמדת בהן להשתעשע בהן, ובכלן השלים אותך אדונך להיות שלם בכל.

**עד** שנדחו רגליך אחר עצת אותו נחש הרע, וגרשת מגן עדן, וגרמת לך מות ולכל העולם, משום שעזבת את העדוניהם הללו



שְׁלֹמֶעֱלָה וּלְמִטָּה, וְנִמְשַׁכְתָּ אַחַר אוֹתָן תְּשׁוּקוֹת טְמֵאוֹת שֶׁנִּקְרְאוֹת  
רֹאשׁ פְּתָנִים, שֶׁהַגּוֹף מוֹשֵׁךְ בָּהֶן וְלֹא הָרוּחַ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים לב)  
וְרֹאשׁ פְּתָנִים אֲכֹזֵר. וְכָתוּב עֲנַבְמוֹ עֲנַבֵי רוּשׁ. עַד שֶׁבָא אֲבָרְהָם הַחֲסִיד  
וְהִתְחִיל לְתַקֵּן עוֹלָם, וְנִכְנַס לְתוֹךְ הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְתַקֵּן לְמַעְלָה  
וּלְמִטָּה בְּאוֹתָם רְקִיעִים עֲלִיוֹנִים וּבְאוֹתָם רְקִיעִים תַּחְתּוֹנִים.

**אוֹתָם** הַתַּחְתּוֹנִים הֵם הַיְכָלוֹת לְאוֹתָם רְקִיעִים עֲלִיוֹנִים לְהֶאֱחֹז זֶה  
בְּזֶה וּלְהִקְשֵׁר זֶה בְּזֶה, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוּ בְּאוֹתָם הַיְכָלוֹת שֶׁאֲמַרְנוּ.  
וְאִף עַל גַּב שֶׁבְּאֲרָנוּ שֵׁם בְּתוֹךְ הַכֶּלֶל, כֹּאֵן יֵשׁ לָנוּ לְפָרֹט דְּבָרִים וּלְתַקֵּן  
אֶת הַיְחִיד כְּרְאוּי, כְּדִי שֶׁלֹא יִטְעוּ הַחֲבָרִים, וְיִלְכוּ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, כְּכַתּוּב  
(הוֹשֵׁעַ יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דִּרְכֵי ה' וְצַדִּיקִים וְגו'.

(היכל לבנת הספיר יסוד ועטרה)

**הַהֵיכָל הָרֵאשׁוֹן** – רֵאשִׁית תוֹךְ הָאָמוּנָה, וְזוֹהִי רֵאשִׁית לְסוֹד  
הָאָמוּנָה, וּבְדֶרֶגוֹת שֶׁל מְרָאֵה הָאָמוּנָה. נְבִיאֵי הָאָמֶת הָיוּ  
רוֹאִים מִתוֹךְ הָאֶסְפֶּקְלָרְיָה הַזֹּאת שֶׁאֵינָה מְאִירָה, וּמִשׁוֹם שֶׁזוֹהִי  
רֵאשִׁית הָאָמוּנָה, כְּתוּב (שם א) תַּחֲלֵת דְּבַר ה' בְּהוֹשֵׁעַ. שֶׁרָאֵה מִתוֹךְ  
דֶּרֶגָה זוֹ, שֶׁהִיא רֵאשִׁית כָּל הַדֶּרֶגוֹת לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, וְסוֹף כָּל  
הַדֶּרֶגוֹת לְרֵדֵת לְמִטָּה.

**וּמִשׁוֹם** שֶׁהוֹשֵׁעַ רָאָה מִתוֹךְ הָרֵאשִׁית הַזֹּאת, סוֹף כָּל הַדֶּרֶגוֹת,  
הַצֵּטְרוּךְ לְטַל אֶת אִשֶׁת הַזְּנוּנִים הַזֹּאת, מִשׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל  
נֶאֱחָזוּ וְנִמְשָׁכוּ מִשָּׁם לְמִטָּה לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא אִשֶׁת זְנוּנִים, מִשׁוֹם  
שֶׁעֲזָבוּ וְלֹא נִדְּבְקוּ בְּאִשֶׁת חֵיל הַזֹּאת, וְרָאֵה מִשָּׁם כָּל אוֹתָם הַיְכָלוֹת  
שֶׁהֵם בְּצַד הַטְּמֵאָה (שִׁישׁ לו).

**הַיְכָלוֹת הַטְּמֵאָה**, כֻּלָּם טְמֵאִים לְמִי שֶׁנִּדְּבַק בָּהֶם, וְעַל זֶה כְּתוּב,  
קַח לָךְ אִשֶׁת זְנוּנִים וְגו'. וְכִי נִבְיָא אָמַת צָרִיךְ אֶת זֶה?  
אֵלָּא מִשׁוֹם שֶׁאֲסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִכְנִס לְאוֹתָם הַיְכָלוֹת, כְּדִי שֶׁלֹא  
יִמְשֹׁךְ אַחֲרֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה נֹחַ, שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ט) וַיִּשְׁתֶּן מִן הַיַּיִן  
וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל.

**וְהוֹשֵׁעַ** פָּתַח לְהַסְתַּכֵּל בְּאוֹתָם הַיְכָלוֹת שֶׁנִּטְמְאוּ בָּהֶם יִשְׂרָאֵל  
וְנִדְּבְקוּ, שֶׁלֹא יִמְשֹׁךְ אַחֲרֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּנֹחַ, וַיִּשְׁתֶּן מִן  
הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל. עַד שֶׁאֲמַר לוֹ, קַח לָךְ אִשֶׁת זְנוּנִים וְיִלְדֵי זְנוּנִים.  
וְכַתּוּב וַיִּלְךְ וַיִּקַּח אֶת גַּמֶּר בֵּת דְּבָלָיִם. לְדַעַת בְּמָה נִדְּבְקוּ וְנִטְמְאוּ



וְעָזְבוּ אֶת סוּד הָאֱמוּנָה, בְּשִׁבִיל אֵל נֶכֶר. וְעַל זֶה רָאָה מִתּוֹךְ הַהִיכָל  
הַזֶּה, רֵאשִׁית כָּל הַדְּרָגוֹת.

**הַהִיכָל** הַזֶּה רֵאשִׁית שֶׁל הַכֹּל לְעֵלוֹת בְּדְרָגוֹת. הַהִיכָל הַזֶּה הוּא מְדוּר  
שְׁעוֹמֵד בָּאוֹר, לְהַתְעִיט בְּדְרָגוֹתָיו, לְהַסְתַּכֵּל בְּאוֹתָן דְּרָגוֹת  
עֲלִיוֹנוֹת, שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת כ"ד) וַיֵּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

**בְּהִיכָל** הַזֶּה מְמַנָּה אֶחָד שְׁמֵשׁ, טְהָרִיא"ל שְׁמוֹ, וְהוּא עוֹמֵד עַל פֶּתַח  
אוֹתוֹ הַהִיכָל. וְכָל הַנְּשָׁמוֹת שְׁעוֹלוֹת, עוֹמֵד הַמְּמַנָּה הַזֶּה  
בְּפֶתַח הַזֶּה, וְכַמָּה מְמַנִּים אַחֲרָיו עִמוֹ, וְכֹלם אֵשׁ לוֹהֶטֶת וְשָׂרְבִיטִי  
אֵשׁ בִּידֵיהֶם, וְכֹלם בְּעֵלֵי עֵינָיִם. הַמְּמַנָּה הַזֶּה עוֹמֵד בְּצַד זֶה. אִם זוֹכֵה  
הַנְּשָׁמָה הַזֹּאת לְהַכְנִס, הַמְּמַנָּה הַזֶּה פּוֹתַח פֶּתַח וְהִיא נִכְנָסֶת.

**וְאִם** לֹא זוֹכֵה, אוֹתוֹ הַמְּמַנָּה הָאֲחֵר שְׁעוֹמֵד בְּצַד הָאֲחֵר מְזַמֵּן,  
וְכַמָּה אֶלֶף וּרְבָבוֹת שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים עִמוֹ. דוֹחָה אוֹתָהּ אוֹתוֹ  
הַמְּמַנָּה הָאֲחֵר הַקְּדוֹשׁ, וְלוֹקַח אוֹתָהּ הָאֲחֵר הַזֶּה שְׁבָצַד הַטְּמָאָה,  
וּמְכַנִּס אוֹתָהּ לְתוֹךְ אוֹתָם הַהִיכָלוֹת הַטְּמָאִים, וְכָל אוֹתָם שׁוֹמְרֵי  
הַחֻקִּים אוֹחֲזִים אוֹתָהּ, עַד שְׁמֹרִידִים אוֹתָהּ לְגִיהֶנֶם, וְנִדְוֵנִית שָׁם  
שָׁנִים עֶשְׂרֵת חֲדָשִׁים. הַתְּקוּן שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, בֵּית דִּין לְדוֹן  
בָּהֶם אֶת הַרְשָׁעִים.

**כְּמוֹ** כֵּן אוֹתוֹ הַמְּמַנָּה הַקְּדוֹשׁ שְׁעוֹמֵד עַל אוֹתוֹ פֶּתַח - כָּל אוֹתָן  
תְּפִלוֹת שְׁבוֹקְעוֹת אֲוִירִים וּרְקִיעִים לְהַכְנִס לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, אִם  
תְּפִלַּת רַבִּים הֵם - הוּא פּוֹתַח פֶּתַח וּמְכַנִּס אוֹתָהּ הַתְּפִלָּה, עַד  
שֶׁנַּעֲשׂוֹת כָּל תְּפִלוֹת הָעוֹלָם עֲטָרָה בְּרֵאשׁ צְדִיק חַי הָעוֹלָמִים, כְּמוֹ  
שְׁבָאוֹרָה.

**וְאִם** תְּפִלַּת יָחִיד הִיא - עוֹלָה עַד שְׁמַגִּיעָה לְפֶתַח הַהִיכָל הַזֶּה,  
שֶׁהַמְּמַנָּה הַזֶּה עוֹמֵד בּוֹ. אִם נָאָה הִיא הַתְּפִלָּה לְהַכְנִס לְפָנֵי  
הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ (יִפָּה), מִיַּד פּוֹתַח פֶּתַח וּמְכַנִּס אוֹתָהּ. וְאִם לֹא נָאָה, הוּא  
דוֹחָה אוֹתָהּ הַחוּצָה, וַיִּוֹרְדֵת לְשׁוֹטֵט בְּעוֹלָם, וְעוֹמֵדֶת בְּתוֹךְ הַרְקִיעַ  
הַתְּחִתּוֹן מֵאוֹתָם הַרְקִיעִים שְׁלֵמֶטָה שְׁמַנְהִיגִים תּוֹךְ הָעוֹלָם. וּבְאוֹתוֹ  
רְקִיעַ עוֹמֵד מְמַנָּה אֶחָד שְׁשֵׁמוֹ סְהִדִיא"ל, וּמְמַנָּה עַל הַרְקִיעַ הַזֶּה,  
וְנוֹטֵל אֶת כָּל אוֹתָן הַתְּפִלוֹת שְׁנִדְחוּ, שְׁנִקְרְאוֹת תְּפִלוֹת פְּסוּלוֹת, וְגוֹנֵז  
אוֹתָן, עַד שְׁנִדְוֵן (שְׁשֵׁב) אוֹתוֹ אָדָם.

**אִם** שָׁב לְרַבּוֹנוֹ כְּרֵאוֹי וּמִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה זְכָה אַחֲרֵת - אוֹתָהּ תְּפִלָּה זְכָה  
כְּשְׁעוֹלָה, נוֹטֵל אוֹתוֹ הַמְּמַנָּה סְהִדִיא"ל אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת, וּמַעֲלָהּ



אותה למעלה, עד שפוגשת באותה תפלה זכה, ועולות ומתערכות כאחד ונכנסות לפני המלך הקדוש.

**וְלַפְעָמִים** נדחית אותה תפלה, משום שאותו אדם נמשך אחר הצד האחר, והוא נטמא באותו צד, ונוטל אותה אותו ממנה שבאותו הצד האחר הטמא. ואז עומד אותו צד האחר הטמא, עולה ומזכיר את חטאי אותו האדם לפני הקדוש ברוך הוא ומסטין עליו למעלה. ולכן כל התפלות וכל הנשמות, כשעולות, כלן עולות ועומדות לפני ההיכל הזה, והממנה הזה עומד על פתח ההיכל הזה להכניס נשמות ותפלות, או לדחותן החוצה.

**מַעַל** לפתח הזה יש פתח אחר שהקדוש ברוך הוא חותר לו, ונפתח של פעמים ביום ולא ננעל, ועומד לאותם בעלי תשובה ששופכים דמעה בתפלתם לפני רבונם. וכל השערים והפתחים ננעלים, עד שנקנסים ברשות, פרט לשערים הללו שנקראים שערי דמעה.

**ובשהתפלה** הזו של הדמעה עולה למעלה להכניס באותם השערים, מזדמן אותו אופן שעומד על שש מאות חיות גדולות, ששמו רחמיאל, ולוקח אותה התפלה באותן דמעות, התפלה נכנסת ונקשרת למעלה.

**ואותן** דמעות נשארות כאן ורשומות בפתח הזה. ויש דמעות אחרות, ורשומות תמיד על כל אותן מרכבות עליונות שלא נמחות (נראות). אלה הן דמעות ששפכו למעלה ולמטה כשנחרב בית המקדש, שכתוב (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום מר יבכיון. ואותן דמעות ששפכו על צדיקים וטהורים כשמתלקים מהעולם. את כלן נוטלות אותן המרכבות ומערכות אותן באותן דמעות שנשפכו על חרבן בית המקדש, ועל זה כתוב (ישעיה כה) ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים. מי הפנים? אלו המרכבות העליונות הקדושות. ואחר כך – וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דבר.

**בהיכל** הזה יש רוח שנקראת סטוטרף"ה, וזהו מראה הספיר שנוצץ לכל עבר, וזהו שעומד לשני צדדים, ומאלו נפרדים ניצוצות פהתנוצצות הנר, כמו שבארנו בכמה צדדים. וכמה גונים לזהטים מזה בצד הימין.





**בְּשֵׁאוֹתָו** רְקִיעַ עֲלִיּוֹן, הַנֶּהָר שְׂשׂוּפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדֶן מוֹצֵיא נְשָׁמוֹת, לְהַכְנִיס לְתוֹךְ הַהֵיכָל הַשְּׁבִיעִי לְמַעְלָה, אוֹתוֹ הֵיכָל שְׁבִיעִי לּוֹקַח אוֹתָם. וְכִשְׂיּוֹצְאוֹת אוֹתָן נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת מְתוֹךְ אוֹתוֹ הֵיכָל שְׁבִיעִי, יוֹרְדוֹת עַד שְׂמַגִּיעוֹת לְהֵיכָל הַזֶּה, וְלוֹקַח אוֹתָם הַרוּחַ הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁשְּׁמוֹ סְטֹטוּרִי"ה, שֶׁהוּא לְיָמִין. וְכָל אוֹתָן נְשָׁמוֹת שֶׁל זְכָרִים שְׁעֵתִידִים לְפָרַח בְּצַדִּיקִים זְכָרִים, לְיָמִין בְּלֶן הוּא לּוֹקַח אוֹתָן, וּמִתְעַכְבוֹת שָׁם עַד שֶׁנִּכְלָלוֹת בְּנְשָׁמוֹת שֶׁל הַנְּקֻבוֹת.

**מִהַרוּחַ** הַזֶּה יוֹצֵאת רוּחַ אַחֲרַת לְשִׁמְאֵל, שְׁנֹרְאִית וְנִגְנָנָת וְנִכְלָלָת בְּרוּחַ הַרְאֻשׁוֹנָה הַזֶּה, וְהֵן אַחַת כְּלוּלוֹת זוּ בְּזוּ. וְהַרוּחַ הָאֲחֵרַת הַזֶּה נִקְרָאת אֲדִירִי"ה סְנוּגִי"א סְנִיגִיָּה (סְנוּגִיָּה סְטִנִּיָּה). זוֹהִי רוּחַ לְשִׁמְאֵל. וְזוּ עוֹמְדָת. כְּשֶׁתְּשׁוּקַת הַהֵיכָל הַשְּׁבִיעִי לְהַדְּבֵק בְּאוֹתוֹ נֶהָר שְׂשׂוּפֵעַ וְיוֹצֵא, אוֹתוֹ רְצוֹן שְׁעוּלָה מִמָּטָה לְמַעְלָה עוֹשֶׂה נְשָׁמוֹת בְּרְצוֹן שְׁלוֹ, וְהֵן נְקֻבוֹת.

**וְכִשְׂהַרְצוֹן** שֶׁל אוֹתוֹ נֶהָר יוֹרֵד וְנִדְבֵק מִמַּעְלָה לְמַטָּה, עוֹשִׂים נְפָשׁוֹת שֶׁל זְכָרִים. הַרְצוֹן שְׁלִמַעְלָה עוֹשֶׂה זְכָרִים, וְהַרְצוֹן שְׁלִמַטָּה עוֹשֶׂה נְקֻבוֹת.

**וְכִשְׂהַנְּשָׁמוֹת** הַנְּקֻבוֹת הִלְלוּ יוֹצְאוֹת מְתוֹךְ הֵיכָל שְׁבִיעִי, יוֹרְדוֹת (יוֹצְאוֹת) עַד שְׂמַגִּיעוֹת לְרוּחַ הַשְּׁמְאֵל הַזֶּה שְׁנִקְרָאת אֲדִירִי"ה, וְנִקְרָאת (שְׁמוֹת כַּד) לְבַנִּי"ת הַסְּפִירָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּצַדִּיקִים אַחֲרִים.

**בִּיּוֹן** שֶׁהִגִּיעוּ לְרוּחַ הַזֶּה אוֹתָן נְשָׁמוֹת נְקֻבוֹת, לּוֹקַחַת אוֹתָן הַרוּחַ הַזֶּה וְעוֹמְדוֹת בָּהּ. וְאַחַר כֵּן נִכְלָלוֹת רוּחַ הַשְּׁמְאֵל הַזֶּה בְּרוּחַ הַיָּמִין הַזֶּה, וְאֵז נַעֲשׂוֹת אוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת כְּלוּלוֹת זְכָר וְנִקְבָּה כְּאַחַד, (מִזְדוּגוֹת) וּפּוֹרְחוֹת מִהֵיכָל הַזֶּה, וְנִפְרְדוֹת בְּבִנְיָ אָדָם, כְּשֶׁבָּא לְהַתְּכַלֵּל כָּל אַחַת כְּפִי דְרָכָה, וְאַחַר כֵּן מִזְדוּגוֹת כְּאַחַד.

**הַרוּחַ** הַזֶּה שֶׁל הַשְּׁמְאֵל בְּיָמִין, מְכָה זוּ בְּזוּ לְהַכְּלֵל, וְיוֹצְאִים נִיצוּצוֹת שְׂמֵתִפְשָׁטִים לְכָל עֵבֶר, וְנַעֲשִׂים אוֹתָם הָאוֹפְנִים מֵהֶם, מֵאוֹתָם הַנִּיצוּצוֹת שְׂיּוֹצְאִים מְתוֹךְ רוּחַ הַשְּׁמְאֵל, שְׂכָתוּב בָּהֶם (יַחְזַקְאֵל א) מְרָאֵה הָאוֹפְנִים וּמַעֲשִׂיהֶם כְּעֵין תְּרָשִׁישׁ. וְאֵלוֹ הֵם אוֹפְנִים שְׁלוּהֵטִים בְּאֵשׁ וְעוֹמְדִים בְּשִׁירָה.

**בִּיּוֹן** שֶׁהִתְּבַשְּׁמוּ רוּחַ בְּרוּחַ וְנִכְלָלוּ כְּאַחַד, אֵז יוֹצֵא אוֹר אַחַד שְׁעוּלָה יוֹרֵד, וּמִתְּיָשֵׁב עַל אַרְבַּע שׁוֹרוֹת שֶׁל אוֹפְנִים, וְהִיא חֲתִיָּה אַחַת



ששולטת עליהם, ונקראת בְּזָק. הַבְּזָק הַזֶּה מֵאִיר בְּאוֹר שְׁנוּצֵץ תּוֹךְ  
הַשְּׁלֵהֶבֶת, וְשׁוֹלֵט עַל כָּל אוֹתָם הָאוֹפְנִים.

וּמֵת־פִּשְׁטָן מִמֶּנּוּ רָקִיעַ אֶחָד שְׁעוֹמֵד עַל שְׁנֵי עֲמוּדִים, וְאוֹתָם שְׁנֵי  
הָעֲמוּדִים הֵם שְׁנֵי כְרוּבִים, אֶחָד מֵצַד זֶה וְאֶחָד מֵצַד זֶה,  
וְהָרָקִיעַ הַזֶּה עַל רֹאשׁוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם י) וְאַרְאֶה וְהִנֵּה אֶל הָרָקִיעַ  
אֲשֶׁר עַל רֹאשׁ הַכְּרֻבִים. וְלֹא הָרָקִיעַ הַזֶּה שֶׁעַל רֹאשׁ הַחַיּוֹת. וְהַבְּזָק  
הַזֶּה מְמַנֶּה עָלָיו, וְרוּחַ עֲלִיּוֹנָה הַנִּכְלָלֶת עַל הַכֹּל.

כִּי אוֹתָן תְּפִלוֹת שְׁמַקְדִּימוֹת טָרַם שְׁסִימוּ יִשְׂרָאֵל אֶת תְּפִלוֹתֵיהֶם,  
מֵתַעֲכָבוֹת בְּרָקִיעַ הַזֶּה, וְהַבְּזָק הַזֶּה שְׁשׁוֹלֵט עַל הָרָקִיעַ הַזֶּה  
מִתְקַן אוֹתָן, עַד שֶׁבֶּא סִנְדְּלָפוֹ"ן הַמְּמַנֶּה הַגָּדוֹל, רוּחַ עֲלִיּוֹנָה  
שְׁשׁוֹלֵט עַל הַכֹּל, וְכִשִּׁיִּשְׂרָאֵל מְסִימִים אֶת כָּל הַתְּפִלוֹת, הוּא נוֹטֵל  
אוֹתָם מֵהָרָקִיעַ הַזֶּה, וְעוֹלָה וְקוֹשֵׁר לָהֶם קְשָׁרִים (וּכְתָרִים) לְאֲדוֹנוֹ,  
כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוּהָ.

הַבְּזָק הַזֶּה עוֹמֵד לְמִנּוֹת אֶת כָּל אוֹתָן הַתְּפִלוֹת שְׁעוֹלוֹת, וְכָל אוֹתָם  
דְּבָרֵי תוֹרָה שְׁמַתְעִטְרִים בְּלִילָה, כְּשֶׁרוּחַ צָפוֹן מֵתַעוֹרֶרֶת  
וְהַלִּילָה נִחְלַק, וְכָל מִי שְׁעוֹמֵד בְּאוֹתָהּ שְׁעָה וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, כָּל אוֹתָם  
הַדְּבָרִים עוֹלִים, וְנוֹטֵל אוֹתָם הַבְּזָק, וּמְנִיחַ אוֹתָם בְּרָקִיעַ הַזֶּה, עַד  
שְׁעוֹלָה הַיּוֹם.

וְאַחֵר שְׁעוֹלָה הַיּוֹם, עוֹלִים אוֹתָם דְּבָרִים וְשׁוֹרִים בְּמָקוֹם שֶׁל הָרָקִיעַ  
שֶׁבּוֹ תְלוּיִים כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת, שְׁמֶשׁ וּלְבָנָה, וְזֶה נִקְרָא סֵפֶר  
הַזְכָּרוֹן, שֶׁכָּתוּב (מלאכי ג) וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכָרוֹן לְפָנָיו. לְפָנָיו, מִשׁוֹם שְׁסֵפֶר  
זְכָרוֹן כָּתוּב בְּקֶשֶׁר אֶחָד.

אוֹתָם אַרְבָּעָה גִלְגָּלִים הֵם נוֹסְעִים עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר עֲמוּדִים. אֵלוּ  
הָאַרְבָּעָה: אֶהְיָ"ל. קְדוּמִיָּא"ל (קְדוּמִיָּא מִלְכִּיא"ל) יְאֵהְדוּנָה"י,  
יְהוּדוּנִי"ה. שְׁמִפְתָּחוֹת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בִּיְדֵיהֶם.

וְאֵלוּ הָאַרְבָּעָה הֵם כְּלוּלִים בְּסוּד הָאוֹתִיּוֹת אֲדִנִּי, שֶׁסִּנְדְּלָפוֹ"ן בְּעַל  
הַמְּרַכְבוֹת מְשַׁתְּמֵשׁ בָּהֶם. אַרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת הֵלְלוּ פוֹרְחוֹת  
בְּאֵוִיר, שְׁאוֹתוֹ אֵוִיר כְּלוּל בְּאוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ יְהוָה – יו"ד ה"א  
וְא"ו ה"א. וְאוֹתוֹ הָאֵוִיר כּוֹלֵל אוֹתָם, וְנִכְלְלוּ אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, וְאֵלוּ  
הָאַרְבָּעָה נוֹטְלִים אוֹתָם בְּסוּד אוֹתוֹ הַבְּזָק.

וְאֵלוּ הָאַרְבָּעָה נִכְנָסִים בְּאַרְבָּעָה, אֵלוּ בְּאֵלוּ, שֶׁכָּתוּב (שמות לו)  
מִקְבִּילַת הַלְּלָאֵת אַחַת עַל אַחַת. וְהָרִי בְּאַרְנּוֹ, וְסוּד הוּא



להכלל אלה באלה ולשלב אלה בסוד אותו הרוח שכלול  
בסוד השם הקדוש. שכלול שם זה בשם זה.

**והב' מ**תנהגים בהיכל הזה ונוסעים באותה הרוח בסוד השם  
הקדוש השולט על הכל. בהיכל הזה הוא יאהדונה"י, כלל  
של שני שמות, מתוך שהוא רוח ברוח. וכששם זה, שכלול בסוד של  
רוח ברוח, וכלול זה בזה, מאיר זה בזה, אזי הכל מאיר, ועולה האור  
ויורד כאור השמש בתוך המים, ובארנו.

**והז'** (פאשר) נוסעת הרוח הזו, הכל נוסעים בשבילה, שכתוב (יחזקאל א)  
אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן. וכשרוח  
זו מאירה בשם הזה, אזי נכנסים כלם זה בזה ונקשרים כלם כאחד  
לעלות למעלה בסוד השם הקדוש הזה.

**באמצע** ההיכל הזה עומד אחד הנעוץ מההיכל הזה להיכל  
השני, בזה עולה רוח שלמטה אל הרוח שלמעלה, להאחז  
רוח ברוח, וכן עד מעל לכלן, להיות כלן רוח אחת, כמו שנאמר  
רוח אחד להם.

**העמוד** הזה שעומד באמצע, שמו אדרהניא"ל, וסודות המפתחות  
של השם הקדוש בידו. כשפתלות עולות ומגיעות לעמוד  
הזה, אזי כל אלו שבהיכל הזה נוסעים לתוך ההיכל השני, להאחז  
זה בזה, להיות הכל בסוד אחד, להתיחד מעלה ומטה כאחד, להיות  
שם קדוש שלם כראוי.

היכל עצם השמים הו"ד

**ההיכל השני** ההיכל הזה עומד תוך סוד האמונה להאחז בסוד  
שלמעלה. ההיכל הזה טמיר וגנוז יותר מן הראשון.  
ובהיכל הזה יש שלשה פתחים, ושמש אחד ממנה עליהם, ושמו  
אורפניא"ל. הממנה הזה שולט על שלשת צדדי העולם – דרום צפון  
ומזרח. דרום מצד זה, וצפון מצד זה, ומזרח באמצע.

**שלשת** הפתחים הללו לשלשה צדדים אלו. שנים סתומים, ואחד  
באמצע פתוח, בסוד הכתוב (שמות כד) וכעצם השמים לטהר.  
הממנה הזה נפקד ועומד באותו הפתח הפתוח, ותחת ידו שני ממנים  
אחרים שממנים על אותם הפתחים האחרים הסתומים.

**וכ"ל** אותן הנשמות, שהם הרוגי בית דין, או אותם הרוגי שאר  
העמים, כלם התמנו תחת ידיהם, והממנה הזה שעליהם חוקק



אותם לדמיותיהם בלבושיו, שהם אש דולקת, ומעלה אותם למעלה, ומראה אותם לרבוננו, ואז הוא נוטל אותם וחוקק אותם בבגדי המלכות שלו את אותם הרוגי שאר העמים.

**ואותם הרוגי בית דין מוריד אותם הממנה הזה, ומכניס אותם אחר אותם שני הפתחים הסתומים שאותם שני הממנים האחרים עומדים עליהם, ושם הם רואים את כבוד כל אלו שקימו תורה ושמרו את מצוותיה, והם מתבישים בעצמם ונכזים מהחפה שלהם, עד שהממנה הזה שעומד עליהם פותח להם את שער המזרח, ומאיר להם ונותן להם חיים שנפתחו באותו שער המזרח. וכיד אותו הממנה כוס אחת של חיים, שהיא מלאה באורות. וזו נקראת כוס תנחומים, כוס של חיים. (ומאיר ונותן להם חיים) שהרי משום כוס אחרת ששתו בראשונה, זכו לזה.**

**כמו כן יש בצד האחר בהיכל הטמאה ממנה אחר, וכידו כוס שנקראת כוס תרעלה, כוס חמתו. כמו ששנינו, יש יין ויש יין. כך גם יש כוס ויש כוס, והכל – זו לטוב וזו לרע. יין לטוב, שכתוב (תהלים קד) ויין ישמח לבב אנוש. ויין לרע, שכתוב (שם עה) ויין חמר מלא מסך וגו'. כוס לטוב, שכתוב (שם קטז) כוס ישועות אשא. כוס לרע, שכתוב (ישעיה נא) כוס חמתו, כוס התרעלה.**

**כמו שיש בצד הקדשה היכלות וממנים הכל לטוב, ורוחות קדושות וכל הצדדים הקדושים – כך גם יש בצד הטמאה היכלות וממנים כלם לרע, ורוחות טמאות ממנות וכל הצדדים הטמאים. וזה כנגד זה, כמו יצר הטוב ויצר הרע, והכל בסוד אחד.**

**ההיכל הזה נקרא היכל זהר, משום שיש בו רוח שנקראת אורפניאל. והיא זהר שלא משתנה, ועומד באור נסתר שמאיר מלמעלה ובאור שמאיר למטה. וכשמכה האור שלמטה באור העליון, (וכשמאיר אור באור) מאירה הרוח הזו כמו מראה העין, ששמתגלגלת, אז מוציאה אור שנוצץ וזוהר. כך גם ברוח הזו. ועל כך ההיכל הזה נקרא זהר.**

**הרוח הזו שנקראת אורפניאל, זוהי שמאירה להיכל הזה, ומאירה להיכל הראשון, משום שאותה הרוח של ההיכל הראשון מאירה בגלוי, בזו (מזו) הרוח שהיא נסתרת. זו הרוח נוסעת למעלה ונוסעת למטה, בסוד הכתוב (שיר השירים ז) חמוקי ירכיך כמו חלאים.**





ומה שאמר חמוקי ירכיף, משום שיש רוח אחרת שיוצאת ממנו לצד שמאל ונקשרת עמו. ועל כך כתוב פעמים חמוקי. ורוח השמאל הזו נקראת הדרניא"ל, ונכללים זה בזה, כלולים כאחד, והם עצם השמים, שכלול באש ומים.

**כתוב,** (יחזקאל א) כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם וגו'. הרוח הראשונה הזו אורפניא"ל, שנסתרת בין מעלה ומטה ומאירה, היא כעין החשמל. זהו כעין החשמל, ולפעמים הוא חשמל. משום שממנו קימים כל אותם שרפים חיות אש מדברות, חיות שעומדות ולא עומדות, ולכן הוא חשמל.

**אורפניא"ל** שאמרנו, בזה נודעים חיים לעולם. כשנדון העולם לטוב, אז מאירה הרוח הזו, וכל החיים וכל השמחה נמצאים, שהרי כיון שזכות יוצאת, ומאירים הדינים, אז הרוח הזו מאירה. וסימנה – (משלי טז) באור פני מלך חיים.

**וכשנדון העולם בדין** (באותה זכות), אזי אותו הצד האחר הטמא שולט ומתחזק, (וכשהעולם נדון באותה הזכות, אז הרוח האחרת שולטת ומתחזקת) והרוח הזו נגנזת ונחשכת, ואז כל העולם עומד בדין ונדון. והכל עומד ברוח הזו, וסימנה – (דניאל ה) וארפבותיו נוקשות זו לזו.

**כאן** עומדים כל אותם מלבושים של נשמות הצדיקים שעולות להראות לפני רבונם ולעמד לפניו. וכשנשמה עולה ומגיעה להיכל הזה, אזי מזדמן ממנה אחד שנפקד על אותם לבושים, ושמו צדקיא"ל. שהרי בזמן שאדם עושה את מצוות התורה בעולם הזה – כמו שהוא משתדל על עצמו, כך נעשה לו בהיכל הזה למעלה מלבוש להתלבש באותו העולם.

**וכשנשמה עולה**, אותו ממנה נוטל אותו הלבוש שלה והולך עמה עד שמגיעה לנהר דינור, שהנשמה צריכה לרחץ ולהתלבן שם, ולפעמים שטובעת אותה נשמה שם ונשרפת ולא עולה כל היום, עד הבקר, כשמתעוררת רוח של צד דרום, אז עומדות כלן ומתחדשות ואומרות שירה, ומזמרות כמו אותם מלאכים שעבר שלטונם ונשרפים, ועומדים ומתחדשים כמקדם ואומרים שירה, (והולכים להם) כך גם הנשמות הללו.

**ואם** זוכה הנשמה הזו ועולה, הממנה הזה צדקיא"ל נוטל את הנשמה הזו, ומלביש אותה באותו לבוש, ונתתקנת בו, ועולה



לקרבן על ידי מיכאל הכהן לעמד תמיד כל הימים לפני עתיק הימים.  
אשרי חלקה של הנשמה הזו שעומדת וזוכה לזה.

**ובב' מתמנה הרוח הזה** אורפניא"ל שאמרנו, והוא שולט על ההיכל הזה. מכלל זה, כשנכללת רוח ברוח ומפה זו בזו להכלל כאחד, נבראים אותם שליטים אחרים שהתמנו על העולם, ואלו הם שרפים של שש כנפים שמקדשים את רבונם של פעמים ביום, ואלו הם שמדקדקים עם הצדיקים, ואפלו כמו נימה אחת של שער. ואלה הם שעומדים להעגש בעולם הזה ובעולם הבא, ולאותם שמזלזלים בכן אדם שלמדו ממנו אפלו דבר תורה אחד ולא נוהגים בו כבוד, ולכל אותם שמשתמשים במי שקוראים ששה סדרי משנה, ליחד את יחוד רבונם.

**בשמותי שבות** רוח ברוח ומאירות כאחת, מאותו האור יוצאת חיה אחת ששולטת על אותם שרפים, וארבע תחתיה, שפניהם פני נשר, החיה הזו שמה יופיא"ל, והיא עומדת בכל סודות החכמה, לכל אותם מפתחות של החכמה עומדים בה.

**החיה** הזו עומדת לתבע שחר מעם הקדוש ברוך הוא, לתת לכל אותם שרודפים אחר בעלי החכמה, ואפלו מכל אדם ולומדי חכמה לדעת את רבונם, ואותו שחר שנותן לבני אדם שרודפים אחר החכמה להכיר את רבונם.

**שכשיוצא** אדם מן העולם הזה, החיה הזו יוצאת על ארבעה שרפים מעופפים וטסה לפניו, ולא נותנת לכל אותם שומרי החקים שבצד האחר לקרב אליו, וכמה הם שליחים של שלום סביבו. והשרפים הללו כשנוסעים ונראים, נכנעים אותם שרפים נחשים שיוצאים מאותו נחש שגרם מות לכל העולם.

**החיה** הקדושה הזו עומדת כשנשמה עולה ומגיעה אליה, ואז שואלת אותה בסוד החכמה של אדונו, וכפי אותה החכמה שרדף אחריה והשיג (ה) – כך נותנים לו שחרו. ואם יכל להשיג ולא השיג – דוחים אותו החוצה, ולא נכנסת, ועומדת תחת אותו ההיכל בבושה. וכשמרימים כנפיהם השרפים הללו שתחתיה, אז כלם מכים בכנפיהם ושרפים אותה, ונשרפת ולא נשרפת, ועומדת ולא עומדת, וכך נדונית בכל יום, מאירה ולא מאירה.



**וְאֵף** עַל גַּב שְׂיֵשׁ לָהּ מַעֲשִׂים טוֹבִים, מִשּׁוּם שְׂאִין שְׂכָר בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם  
כְּמוֹ אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בְּחֻכְמָה לְהִסְתַּכֵּל בְּכַבּוּד רְבוּנָם, וְאִין  
שְׁעוֹר לְשֹׁכֵר שֶׁל אוֹתָם שְׂיודְעִים הַחֻכְמָה לְהִסְתַּכֵּל בְּכַבּוּד רְבוּנָם.  
אֲשֶׁרִי חָלַקְם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁפָתוֹב (מִשְׁלִי ג) אֲשֶׁרִי אָדָם  
מִצָּא חֻכְמָה וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה.

**הַרוּחַ** הַזֶּה שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל. הַכֹּל כְּלוּלִים בּוֹ, וְכֹלֵם מִסְתַּפְּלִים אֵלֶיָּהּ.  
הַחַיָּה הַזֶּה שׁוֹלֵט עַל אַרְבַּע אַחְרוֹת, וְאַרְבַּעָה גִלְגָּלִים לְכֹל  
אֶחָת וְאַחַת. גִּלְגָּל אֶחָד מִסְתַּפֵּל לְצַד מְזֻרַח, וְגִלְגָּל אֶחָד מִסְתַּפֵּל לְצַד  
צָפוֹן, וְגִלְגָּל אֶחָד מִסְתַּפֵּל לְצַד דְּרוֹם, וְגִלְגָּל אֶחָד מִסְתַּפֵּל לְצַד מְעָרָב,  
וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד בְּשִׁלְשָׁה עֲמוּדִים.

**הַגִּלְגָּל** שֶׁלְצַד מְזֻרַח שְׁמוֹ חֲנִיא"ל. הַגִּלְגָּל שֶׁלְצַד צָפוֹן שְׁמוֹ  
קְרִשִׁיא"ל. הַגִּלְגָּל שֶׁלְצַד דְּרוֹם שְׁמוֹ עֲזִיא"ל. הַגִּלְגָּל שֶׁלְצַד  
מְעָרָב שְׁמוֹ עֲנִיא"ל. וְכֹל אוֹתָם שִׁלְשַׁת הָעֲמוּדִים שֶׁהֵם לְכֹל אֶחָד  
וְאֶחָד, כֹּלֵם מִסְתַּכְּלִים לְאֲמִצָּע, מִשּׁוּם שֶׁהָאֲמִצָּע נוֹטֵל אוֹתָם, וְכֹלֵם  
נוֹסְעִים בְּשִׁבִיל הָאֲמִצָּע.

**אֵלִי** שְׁעוּמְדִים בְּאֲמִצָּע, כֹּלֵם מְמַנִּים בְּשִׁירָה. וְאֵלוֹ שֶׁל הַיָּמִין אוֹמְרִים  
שִׁירָה, שְׁעוּלָה הַרְצוֹן לְמַעְלָה וְאוֹמְרִים קְדוּשָׁה. וְאֵלוֹ שֶׁל הַשְּׂמָאל  
אוֹמְרִים שִׁירָה, וְעוּלָה הַרְצוֹן לְמַעְלָה וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ. קְדוּשָׁה לְמַעְלָה,  
וּבְרוּךְ לְמַטָּה.

**אֵלִי** שְׁעוּמְדִים לְמַעְלָה לְצַד יָמִין, לוֹקְחִים קְדָשָׁה וּמִתְחַבְּרִים בְּקְדָשָׁה  
בְּכֹל אוֹתָם שְׂיודְעִים לְקִדְשׁ אֶת רְבוּנָם בְּיַחְוֹד שֶׁל סוּד הַחֻכְמָה.  
וְאֵלוֹ שְׁעוּמְדִים בְּשְׂמָאל, נוֹטְלִים קְדָשָׁה, וּמִתְחַבְּרִים בְּכֹל אוֹתָם שֶׁלֹּא  
יודְעִים לְקִדְשׁ אֶת רְבוּנָם כְּרָאוּי. וְכֹלֵם כְּלוּלִים אֵלָה בְּאֵלָה בְּיַחְוֹד  
אֶחָד וְנִקְשְׂרִים זֶה עִם זֶה, עַד שֶׁכֹּלֵם נַעֲשִׂים קָשֶׁר אֶחָד וְרוּחַ אֶחָת,  
וּמִתְקַשְּׂרִים עִם אוֹתָם שֶׁלְמַעְלָה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד וְלִהְיֵלֵל זֶה עִם זֶה.  
**מִהַמְּקוֹם** הַזֶּה יוֹנְקִים כָּל אוֹתָם בְּעֲלֵי הַחֻכְמָה שְׁעוּמְדִים לְדַעַת  
בְּמִרְאָה אוֹ בְּסוּד הַחֲלוּם, מִשּׁוּם שֶׁנִּבְיָאִים יוֹנְקִים  
מִלְמַעְלָה, וּבְעֲלֵי הַחֲלוּם אוֹ הַמִּרְאָה יוֹנְקִים מִכָּאן. וְכִשְׁמִתְחַבֵּר מְקוֹם  
זֶה בְּמְקוֹם שֶׁלְמַעְלָה בְּקָשֶׁר אֶחָד, אֲזִי הַנְּבִיאִים יוֹנְקִים מִמַּעְלָה  
וּמִמַּטָּה בְּקָשֶׁר אֶחָד.

**וּמִשּׁוּם** כִּךְ יֵשׁ מְשַׁל בְּדַבְרֵיהֶם, שְׂאִין נְבוֹאָתָם מְצַחֲצַחַת כְּרָאוּי כְּמוֹ  
שֶׁהִיָּה בְּמַשָּׁה, שֶׁנְבוֹאָתוֹ הִיָּתָה מְצַחֲצַחַת בְּכֹל. מִשּׁוּם שֶׁאוֹר



יוצא מלמעלה ממקום שכל האורות יוצאים ממנו, ומגיע לדרגתו, ומשם הוא יונק את נבואתו ומאיר מה שלא היה אז לכלם, לכל שאר הנביאים. אותם בעלי החלום, בעלי המראה, כלם יונקים ממקום זה למטה בלי חבור של מעלה על ידי דרגה אחרת תחתונה ממנה, שהיא בחוץ.

כמו שדרגה של הנביאים שלמעלה, לא היו רואים אותה הנביאים, רק על ידי דרגה אחרת למטה. כך גם אלו, דרגת היניקה שלהם היא למעלה בדרגה התחתונה הזו, אבל לא נגלתה להם אלא על ידי דרגה חיצונית אחרת, שהיא תחתונה ממנה, משום שיוצאת מההיכל הזה, ומגיע הדבר עד אותו ממנה שעומד על שער ההיכל הזה, ומשם לאותו ממנה שתחת ידו, וכן עד (כלם), שכמה הם שנוטלים את אותו הדבר ומתערבים עמו. ולכן, כשמגיע הדבר לאדם, כמה הם שמתערבים עמו, ולכן הדבר לא מצחצח כראוי.

בשמות חברים ארבעת הגלגלים הללו באותם הארבעה שבאמצע, אזי כלם נקראים חמודות. והם בעלי המראה. ומשום כך החיה הזו שאמרנו שולטת עליהם, ומשום כך נקרא דניאל איש חמודות, שכתוב (דניאל ט) כי חמודות אתה. והכל סוד כראוי. אשרי אותם היודעים את סודות רבונם ללכת בדרך האמת בעולם הזה ובעולם הבא.

### למוד תורה ובפרט בזהר הקדוש ובכתבי מרון אשרי עין ראתה כל אלה

ובאמת אלמלא בהאי ראשית אשגח בירושלים לב ירושלים שיהיה יודע ורואה שכל דבור ודבור נברא ממנו מלאכים טובים או רעים היה שוקד על התורה ועל התפלה להתפלל כל מלה ומלה באהבה ויראה ולעשות כל המצוות בנעם זיו השכינה ולומר כל הברכות בהארה נפלאה אשר אין תענוג ונעם ושמחה והדר יותר מזה וכל חללא דעלמא והרחבות הם הכל וריק כנגד תענוג של הנחת תפלין פעם אחת ואמירות תפלה ולמוד תורה ובפרט בזהר הקדוש ובכתבי מרון אשרי עין ראתה כל אלה.

(היכל הברכה קאמרנא שמות דף עב עמוד ג')

אינו עמי הארץ. הם התלמידי חכמים הלומדים הפשט ומניחים הסוד. עליהם היא התרעמת לפי דלא אשתכח עזר בהון (בגלותא) לשכינתא לפי שעל ידי סודות התורה שקורא האדם עושה תקון גדול לשכינתא בגלותא.

(מקדש מלך חלק א' דף כח עא)